

Azərbaycan Ordusu xalqımızın tarixində əlahiddə rolu ilə ən çox rəğbət bəslənən dövlət institutudur. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərlik etdiyi şanlı Silahlı Qüvvələrimiz dövlətimizin tarixində dönüş yaradan yeni mərhələnin əsasını qoymağa müvəffəq olub.

Səhbat təkcə 30 ilə yaxın müddətdə ədalətsiz, ikili standartlı beynəlxalq birliyin himayə etdiyi Ermənistan tərəfindən torpaqlarımızın işğalına son qoymaqdan getmir. Bu gün Azərbaycanın zabit və əsgərləri həm də dövlətimizin gələcək inkişaf perspektivlərinin formalaşması və möhkəmlənməsi istiqamətində tarixi missiyanın aparıcı qüvvəsi qismində çıxış edirlər.

Siyasi nüfuz və hərbi güc

Hər bir dövlət dünyada siyasi nüfuzu, iqtisadi qüdrəti, zəngin mədəniyyəti və tarixi ilə yanaşı, hərbi gücü ilə də tanınır. Hərbi güc yalnız müasir dünyada deyil, tarix boyu dövlətə və xalqa edilən hörmət və bəslənən rəğbətin qayəsini təşkil edib. 2016-cı ilin Aprel döyüşləri, 2020-ci ilin 44 günlük Vətən müharibəsi, 2023-cü ilin birgünlük anti-terror əməliyyatı bütün ölkələrin Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinə diqqət yetirməsi ilə yanaşı, həm də dövlətimizə olan rəğbətin daha da artmasının başlıca səbəbidir.

Bu gün Azərbaycanın geosiyasi ölçüdə yeni - orta güc statusuna yüksəlməsi, təsir ərazini yerləşdiyi bölgə hüudlarından çox-çox uzaq coğrafiyalar hesabına genişləndirməsinin əsasında dövlətimizin kompleks üstünlükləri durur. Ancaq bu amillərin sırasında ordu xüsusi yer tutur. Çünki əsasında vətənə məhəbbət hissindən doğan özünü fəda etmə kimi amil dayanır. Modern Azərbaycanın keşiyində duran hərbi güc məhz Vətən uğrunda həyatlarından və sağlamlıqlarından keçən, özlərini gələcək nəslin təhlükəsizliyi uğrunda qurban verən, torpaq bütövlüyü və suverenliyin şəxsi rifahlarından üstün tutan xalq övədlərinin birliyi, məcmusudur. Məhz bu səbəbdən Azərbaycan Silahlı Qüvvələri hər bir azərbaycanlı üçün bir qürur mənbəyi olmaqla yanaşı, həm də həmrəyliyi təcəssüm etdirən qüvvədir.

Qürur duyulacaq tarix

Azərbaycanda ordu quruculuğunun tarixi ötən əsrin əvvəllərinə təsadüf etsə də, məlum tarixi hadisələr səbəbindən dövlətin bu fəaliyyəti yarımqı qalmışdır. Qarşıdakı 70 ildə Azərbaycan sovetlərin tərkibində olduğundan müstəqil ordu quruculuğu prosesinin də reallaşması töbi ki, qeyri-mümkündür. Bununla belə, 1969-cu ildən etibarən Azərbaycana rəhbərlik edən Ulu Öndər Heydər Əliyev xalqımızın qəhrəmanlıq tarixi və təhlükəsiz gələcəyi naminə hərbi savadı və bacarığı olan potensialın formalaşdırılmasını vacibliyini bilir və bu istiqamətdə əməli addımlar atırdı. 1971-ci ilin 20 iyulunda Cəmsid Naxçıvanski adına ixtisaslaşdırılmış Hərbi Məktəbin fəaliyyətə başlaması bu istiqamətdə əldə edilən ən parlaq nailiyyətdir. Çünki təxminən 50 il sonra torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda vuruşacaq cəsur hərbiçilərimizin böyük əksəriyyətinin həyatında bu məktəbin mühüm tarixi rolu olmuşdur. Onun fəaliyyəti Azərbaycanda hərbi sənətinə marağın güclənməsinə, azərbaycanlı zabit kadrların hazırlanmasına şərait yaratdı. Azərbaycan müstəqilliyini bərpa edəndən sonra C.Naxçıvanski adına Hərbi Məktəb ordu quruculuğunun əsas bazalarından birinə çevrildi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin sayəsində azərbaycanlı gənclərin Bakı Ali Birləşmiş Komandanlıq və Bakı Ali Hərbi Dənizçilik məktəblərində təhsil almalarına, eləcə də keçmiş SSRİ-nin digər hərbi məktəblərinə güzəştli şərtlərlə qəbul olunmasına geniş imkanlar açıldı.

Ümummilli Liderin ordu quruculuğu istiqamətində fədakar fəaliyyəti müstəqil Azərbaycana rəhbərlik etdiyi illərdə də davam etmişdir. 1992-1993-cü illərdə Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarını işğal etdiyi dövrdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının müdafiəsinin təş-

Güclü DÖVLƏT, qüdrətli ORDU, güvənli XALQ

kili məhz Heydər Əliyevin burada ordu quruculuğu istiqamətində gör-düyü işlərin nəticəsi, bəhrəsidir.

Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə müstəqil Azərbaycanın rəhbərliyinə qayıtması xalqımız və onun Silahlı Qüvvələri tərəfindən də coşqu ilə qarşılanmışdır. 1993-1994-cü illərdə həyata keçirilmiş uğurlu əməliyyatlar, Füzuli və Hər-radiz istiqamətlərində işğal edilmiş torpaqlarımızın yağdı düşmənin cayanğından qoparılmasında bu amilin mübahisə edilməyəcək dərəcədə rolu var.

Ulu Öndərin 22 may 1998-ci il sərəncamına əsasən, Əlahiddə Azərbaycan Korpusunun yarandığı günün - 26 iyunun Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələr Günü elan olunması və hər il bu tarixin rəsmi dövlət bayramı kimi qeyd edilməsi modern dövlətimizlə bir əsrdən çox xalqımızın əldə etdiyi nailiyyətin vahid platformada birləşdirilərək gələcək müzəffər ordunun əsasının qoyulması prosesidir. Ulu Öndər 1999-cu il yanvarın 20-də Hərbi Akademiyanın yaradılması haqqında fərman imzaladı. 20 avqust 2001-ci il tarixli fərmanı ilə isə Silahlı Qüvvələr üçün kadr hazırlığının təkmilləşdirilməsi məqsədilə Müdafiə Nazirliyi sistemində fəaliyyət göstərən məktəblərin - Azərbaycan Hərbi Dənizçilik Məktəbi və Azərbaycan Ali Hərbi Təyyarəçilik Məktəbinin formalaşdırılması müstəqil dövlətçilik tarixində ordu quruculuğu və hərbi islahatların növbəti mərhələsi oldu.

Ulu Öndər ordu mövzusunda həyatımızın ən əsas məsələlərindən biri kimi yanaşır, gənclərin orduda xidmət etmək üçün tərbiyələndirilməsinə əsas vəzifə olaraq irəli sürür, bunu ictimai məsuliyyət kimi diqqətə çatdırır, bu xüsusda bildirir-di: "Xalqla ordunun birliyi həm xalqın qüdrətini, həm də ordunun daha da qüvvətli edir. Ona görə də qarşı-lə qəbul olunmasına geniş imkanlar açıldı.

Ümummilli Liderin ordu quruculuğu istiqamətində fədakar fəaliyyəti müstəqil Azərbaycana rəhbərlik etdiyi illərdə də davam etmişdir. 1992-1993-cü illərdə Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarını işğal etdiyi dövrdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının müdafiəsinin təş-

ildə isə "Fərdi Tərəfdaşlıq üzrə Əməliyyat Planı"na qoşuldu. İl ərzində 2 mindən çox Azərbaycan hərbiçisi NATO proqramlarında, layihələrdə və digər ikitərəfli əməkdaşlıq proqramlarında iştirak edə-rək ən son hərbi yenilikləri mənimsə-dilər. Beynəlxalq sülhməramlı qüvvələrin tərkibində Kosovoda, Əfqanıstanda və İraqda zəngin təc-rübə qazanan və öz standartlarını NATO standartlarına uyğunlaşdı-ran Azərbaycan Ordusu modern or-duya çevrildi.

Zəfərə doğru

Ulu Öndər Silahlı Qüvvələrin nəzəri əsaslarını və xüsusi konsepsiyanın formalaşdırılması prosesinə rəhbərlik etmişdir, Prezident İlham Əliyev ordunun müasir idarəçilik formasına keçdi, texniki təchizat və praktiki hazırlıq prosesinin təkmilləşdirilməsinin təməlini qoy-muşdur. Dövlətimizin başçısının or-du anlayışına, Silahlı Qüvvələrin işğal probleminin həllində oynayaca-ğı rola yanaşması praktiki hesablar-dan irəli gəlirdi. Ölkə rəhbəri problemin həllində maraqlı olmayan beynəlxalq vasitəçilərin "modera-torluğu" ilə keçirilən Bakı-İrəvan danışıqlarının sadəcə vaxt uzatmaq və udmaq, işğalın unudulmasına nail olmaq və Azərbaycanı mövcud reallıqla barışmağa sövq etmək cəh-di olduğunu görür və son sözü ordun-un deyəcəyini bildirir. Məhz bu sə-bəbdən Prezident İlham Əliyev Si-lahlı Qüvvələrin yeni ordu qurucu-luğu prinsipləri ilə modernləşdiril-məsinə xüsusi önəm verir.

Bu istiqamətdə atılan ilk addım azərbaycanlı gənclərin hərbi sənəti-nə yiyələnməsi üçün xarici ölkələ-rin məktəblərinə göndərilməsi idi. Bununla ordunun maddi-texniki təchizatının həyata keçirilməsi fə-lsəfəsi kökündən dəyişdi. Müstəqil Azərbaycan Ordusu sovetlərdən qalma və ötən əsrin hərbi nəzəri-yələri əsasında döyüş aparacaq Si-lahlı Qüvvələr olmamalıydı. 2016-cı ildən başlayaraq, Azərbaycan Or-dusunun özünü döyüş meydanların-da təsdiq etməsi islahatların səmərə-sini praktikada göstərdi.

Prezident İlham Əliyevin hərbi potensialın gücləndirilməsi istiqamətində önəm verdiyi ən vacib amillərdən biri hərbi sənayenin qu-

rulması və fəaliyyəti, Silahlı Qüv-vələrimiz üçün lazım olan silah-sursat arsenalının formalaşdırılma-sıdır. Bu gün Azərbaycanın istehsal etdiyi silah növləri dünyanın ən nü-fuzlu sərğilərində nümayiş edilir, ciddi marağa səbəb olur. Azərbay-can hazırda milli silah növlərini ix-rac edən dövlətdir. Bu baxımdan hərbi sənaye kompleksinin möv-cudluğu həm də büdcə üçün gəlir mənbəyi rolunda çıxış edir və Azərbaycanın silah istehsalçısı ki-mi nüfuzunun artmasında müstəsna rol oynayır.

Düşmənin təslim olmaqdan savayı yolu yox idi

Şübhəsiz ki, Azərbaycanın Ordu tarixinin ən şanlı səhifəsi hərbiçilə-rimizin Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin liderliyi ilə tor-vaqlarımızı işğalçı Ermənistan or-dusundan təmizləməsidir. Bir çox əlamətləri ilə unikal olan bu müha-ribə və sonrakı antiterror əməliyya-tının ayrı-ayrı anları, məsələn, Had-rut döyüşləri, yaxud Şuşanın azad olunması dünyanın hərbi məktəbləri və ekspertləri tərəfindən yaxından öyrənilir. Rəğbətə səbəb olan bu zəfər dolu tarix müasir hərbi gündə-minə yeni nəsil döyüşlərinin düşməsi ilə noticələnilir. İtkiləri minimuma endirmək üçün yüksək dəqiqliklə və süni intellektlə təchiz edilmiş si-lahın təbiiqli ilə müşayiət olunan hərbi əməliyyatlar dünya tarixinə yeni mərhələnin başlanğıcı kimi ya-zılıb. Azərbaycanın 44 gün ərzində əldə etdiyi parlaq qələbədən sonra hərbi nəzəriyyəçiləri və məktəbləri döyüş prosesinin müasirləşdirilmə-sinin vaxtının yetişdiyi qənaətinə gəliblər.

Döyüşlərdə bir addım da geri çəkilməyən əsgər və zabitlərimiz düşməne sarsıdıcı zərbə vuraraq 44 gün ərzində 5 şəhəri, 4 qəsəbəni, 300-dək kəndi işğaldan azad etmə-yə nail oldular. Ermənistan 10 no-yabr 2020-ci il tarixdə faktiki kapi-tulyasiya aktına imza atmaq məcbu-riyyətində qaldı. Razılaşmaya uyğun olaraq, noyabrın 20-də Ağdam, noyabrın 25-də Kəlbəcər, dekabrın 1-də isə Laçın rayonları Azərbayca-na təhvil verildi.

Azərbaycan bu şanlı qələbəni qəhrəman hərbiçilərimizin şücaəti, rəşadəti hesabına, şəhidlərimizin

qanı-canı bahasına qazandı və bü-tün dünya Azərbaycanı bu şanlı qələbəsinə şahid oldu. İkinci Qara-bağ müharibəsi zamanı on minlərlə əsgər və zabiti döyüş mövqelərini qoyub qaçan Ermənistandan fərqli olaraq Azərbaycan Ordusunda bir-cə nəfərin də fərarilik etməsi, yara-lı əsgər və zabitlərimizin hərbi hos-pitallarda, xəstəxanalarda tez sağa-lıb yenidən döyüş meydanına qayıt-maq üçün tibb işçilərindən xahişlə-ri, könüllü cəbhəyə yola düşmək üçün Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin yerli idarələrinə müraciət edən on minlərlə gəncimizin vətənpərvərlik ruhu Azərbaycan Ordusundakı, Azərbaycan gəncliyindəki döyüş ruhunun, əzminin göstəricisidir. Ö-lkəmiz öz ərazi bütövlüyünü bu gənclə-rin igidliyi hesabına bərpa etdi. 44 günlük Vətən müharibəsi və 2023-cü ilin sentyabrında həyata keçirilən 23 saatlıq antiterror təd-birləri nəticəsində torpaqlarımızda işğalçılığın, separatçılığın ömrünə birdəfəlik son qoyuldu.

Azərbaycan Ordusunun gücü qarşısında işğalçıların başqa seçim-ləri yox idi. Aparıcı Qərbi mətbu or-qanlarında, habelə ABŞ-nin Milli Müharibə Kollecinin (National War College) və Seton Hall Universiteti-nin Diplomatika və Beynəlxalq Münasibətlər Məktəbinin analitik nəşrlərində Azərbaycan Ordusunun hərbi taktikası öyrənilərək belə qənaətə gəlinib ki, ordumuzun qarşısında hətta dünyanın aparıcı ölkə-si olsaydı belə, onun da heç bir şan-sı olmayacaqdı. Təsədüfi deyil ki, İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı istifadə olunan döyüş taktikası dün-ya hərbi tarixində yenilik hesab olu-nur və müvafiq ali hərbi məktəblə-rin dərslərlərinə salınaraq öyrənilir. ABŞ Hərbi Akademiyası və Penta-qonun rəsmiləri Azərbaycan Ordu-sunun əməliyyatlarının öyrənilməsi zərurətini qeyd edirlər.

Bir sözlə, bu gün dünyanın ayrı-ayrı guşələrində, o cümlədən bizi qonşu bölgələrdə hərbi münacişə-lərin izlənilirdi dövrdə Azərbayca-nın qısa müddətdə 30 illik işğal proble-mini necə zərgər dəqiqliyi ilə ger-çəkləşdiyi həm ölkəmizdə, həm də onun hüudlarından kənarda dorin rəğbət hissi doğurur. Azərbaycan nümayiş etdirdi ki, hər bir müharibə

zamanla və hədəfləri ilə konkret ol-malı, özünü mahiyyət kəsb etmə-məlidir. Qarşıya qoyulan məqsədə çatmaq üçün onun mümkünlüyü də-fələrlə analiz edilməli və ən doğru nəticə hasil olunmalıdır. Necə ki bunu Prezident İlham Əliyevin rəh-bərliyi ilə Azərbaycan bacardı.

Modern ordu quruculuğu davam edir

Azərbaycanda ordu quruculuğu tarixi zəfərimizdən sonra da uğurla davam edir. 44 günlük Vətən müha-ribəsi zamanı qazanılmış təc-rübə çevik və sürətli manevrə malik, yüksək dağlıq və çətin şəraitdə dö-yüş tapşırıqlarını uğurla yerinə yeti-rə biləcək yeni birləşmələrin yara-dılması zərurətini ortaya qoydu. Məhz bu zərurət Quru Qoşunların Əməliyyat (Komando) hərbi hissə-lərinin yaradılmasını aktuallaşdırdı. Buna görə də Azərbaycan Prezi-dentinin tapşırığı ilə ordumuzda ye-ni təyinatlı Komando hərbi hissəsi yaradıldı. Komando briqadaları ist-təntinin tapşırığı yerinə yetirmək iqtidarındadır. Bu hərbi hissələr yük-sək fiziki və döyüş hazırlığına ma-lilik peşəkar hərbi qulluqçularla kompleksləşdirilir. Komando adına sahib olmaq üçün hərbi qulluqçula-rın komanda təməl və komando ixti-sas kursunu müvəffəqiyyətlə bitir-məsi, müvafiq rəngdə beret və döz-nişanını əldə etməsi şərtidir. Bu ixti-sas kursunu keçmək çox çətindir və xüsusi məharət tələb edir.

Azərbaycan Ordusunun Türkiyə Silahlı Qüvvələri - NATO-nun standartlarına uyğunlaşdırılması istiqamətində həyata keçirilən tədbir-lər çərçivəsində hərbi təhsil sahə-sində idarəetmənin təkmilləşdiril-məsi məqsədilə 2022-ci ildə Milli Müdafiə Universitetinin yaradılma-sı da ölkəmizdə ordu quruculuğu-nun yeni mərhələdə uğurla davam etdirilməsinin daha bir nümunəsi-dir. Milli Müdafiə Universitetinin başlıca vəzifələrindən biri Azər-baycan Ordusunda ali hərbi təhsilin bütün səviyyələri və əlavə təhsil proqramları üzrə ixtisaslı kadrlar hazırlamaqdır.

Bundan başqa, Azərbaycan Res-publikası Prezidentinin 2022-ci il 5 mart tarixli fərmanı ilə "Xüsusi tə-yinatlı təhsil müəssisələrinin siya-

hısı"nda da dəyişikliklər edilib. Bel-lə ki, Silahlı Qüvvələrin Hərbi Akademiyası təhsil müəssisəsi kimi ləğv olunub, onun maddi-texniki bazası əsasında iki müstəqil institut yaradılıb - Hərbi Elmi-Tədqiqat İnstitutu, Hərbi İdarəetmə İnstitutu. Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbi fəaliyyətini Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitut kimi davam etdirir və bu təhsil ocaqları, eyni zamanda Azərbaycan Ordusunun Təlim və Tədris Mərkə-zi, Cəmsid Naxçıvanski adına Hər-bi Lisey və Heydər Əliyev adına Hərbi Lisey də Milli Müdafiə Uni-versitetinin tabeliyinə verilib. Milli Müdafiə Universitetinin tabeliyində Bakı Hərbi Kolleci, Gəncə Hərbi Kolleci və Naxçıvan Hərbi Kolleci də təşkil olunub.

Azərbaycan Ordusu qəhrəman-lar ordusudur. O, güclü, peşəkar, müharibədə, real döyüş əməli-yatlarında öz sözünü demiş və özünü təsdiq etmiş ordudur. "Bu gün bizim ordumuz dünya miqya-sında güclü ordular sırasındadır. Biz bütün dünyaya göstərmişik ki, yenilməz xalq Azərbaycan xalqı-dır, müzəffər ordu Azərbaycan Ordusudur" deyəən ölkə Prezidenti yüksək hazırlıqlı hərbiçilərimizin peşəkarlığı, Azərbaycan şahinləri-nin məharəti, on müasir silahlar, hərbi texnika, xüsusilə cəmiyyət-dəki vətənpərvərlik əzmini yük-sək dəyərləndirir.

Vaxtilə ərazilərinin bəşdəbiri işğal altında olan Azərbaycanın bu-günkü ordusu həm də regional sa-bitlik faktorudur. Bölgəmizin önün-də açılmış iqtisadi çiçəklənmə pers-pektivləri və siyasi sabitliyin nail olunmasında Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin tarixi rolu dənılmaz-dır. Ordumuz Azərbaycan ərazilə-rində gözü olan dövlətlər və dairə-ləri parlaq Zəfərimizin nəticələri ilə hesablaşmağa məcbur edən qüv-vədir. Təkcə Azərbaycan deyil, bütün regionun siyasi sabitliyi və iqtisadi tərəqqi perspektivlərinin bünövrəsində Silahlı Qüvvələrimi-zin sarsılmaz əzmi dayanır.

Günün mübarək olsun, Azər-baycan Ordusu!

İradə ƏLİYEV,
"Azərbaycan"